

МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ

СЕКТОР ЗА ЦЕНТРАЛНА
ХАРМОНИЗАЦИЈА НА
СИСТЕМОТ НА ВНАТРЕШНА
ФИНАНСИСКА КОНТРОЛА
ВО ЈАВНИОТ СЕКТОР

СМЕТКОВОДСТВО И
ФИНАНСИСКО
ИЗВЕСТУВАЊЕ

МОДУЛ 3

прашања

СКОПЈЕ, 2026

Прашања со еден точен од четири понудени одговори

1. Која е примарната цел на финансиското известување во јавниот сектор?

- а. Да обезбеди релевантни информации за одговорност, транспарентност и носење одлуки
- б. Да обезбеди информации за профитабилноста на институцијата
- в. Да ги информира инвеститорите за ризиците од вложување
- г. Да се идентификува пазарната вредност на јавниот имот

2. Која од следниве цели најдобро ја одразува суштината на финансиското известување во јавниот сектор?

- а. Да се олесни пристапот до кредити и обврзници
- б. Да се пресмета даночната обврска на институцијата
- в. Да се утврди ликвидноста на јавните претпријатија
- г. Да се оцени усогласеноста со буџетот, ефективноста и законитоста во трошењето јавни средства

3. Сметководството се состои од една од следниве фази (заокружете го точниот одговор):

- а. евиденција на трансакциите на субјектот кога тие настануваат
- б. анализа на евидентираниите трансакции
- в. подготовка на извештаи што ги користиме за контрола, за донесување одлуки и за известување до заинтересираните страни
- г. сè од горенаведеното

4. Која од следните групи на корисници има најголема потреба од информации поврзани со извршување на буџетот, законитост и наменско трошење на јавни средства?

- а. Акционерите и управните одбори на јавните институции
- б. Парламентот, државните ревизорски институции и јавноста
- в. Донаторите и странските инвеститори
- г. Банкарските институции кои одобруваат кредити

5. Која од наведените причини најдобро го оправдува потребното ниво на разбирливост и транспарентност на финансиските извештаи во јавниот сектор?

- а. Да се намали административниот товар при известување
- б. Да се задоволат минималните законски барања за архивирање
- в. Да се овозможи информирано учество на јавноста во демократскиот процес и да се засили отчетноста на институциите
- г. Да се овозможи фискален попуст преку подобро кредитно рангирање

6. Која од следниве формулации најпрецизно ја одразува суштинската информациска улога на финансиските извештаи во јавниот сектор од перспектива на доброто управување и отчетноста?

- а. Финансиските извештаи служат за утврдување на финансиска добивка, ликвидност и потенцијал за дистрибуција на средства
- б. Финансиските извештаи претставуваат алатка за следење на извршувањето на буџетот и евидентирање на пазарно ориентирани трансакции

в. Финансиските извештаи овозможуваат проценка на тоа дали јавните ресурси се управувани ефективно, ефикасно и со законска усогласеност во согласност со поставените политики и општествени очекувања

г. Финансиските извештаи имаат за цел да ги информираат инвеститорите и кредиторите за потенцијалната профитабилност на јавните институции

7. Кој стандард или документ најдиректно се применува во јавниот сектор за финансиско известување на пресметковна основа на меѓународно ниво?

а. Меѓународни стандарди за ревизија (МСР)

б. Конвенција за јавна фискална дисциплина на ООН

в. МСФИ за мали и средни друштва

г. Меѓународни сметководствени стандарди за јавен сектор (MCCJC – IPSAS)

8. Која сметководствена основа се применува при изготвување на финансиските извештаи според Меѓународните сметководствени стандарди за јавниот сектор (MCCJC / IPSAS)?

а. Готовинска основа, при што трансакциите се евидентираат само кога се примаат или плаќаат пари

б. Основата на објективна вредност, при што средствата и обврските се признаваат по пазарна цена

в. Модифицирана готовинска основа, каде што се евидентираат и некои обврски по прием на фактура

г. Пресметковна основа, при што приходите и расходите се признаваат кога настануваат, независно од паричните текови

9. Која изјава најпрецизно ја одразува состојбата со примената на MCCJC (IPSAS) во јавниот сектор на Република Северна Македонија?

а. Единствено е усвоен MCCJC на готовинска основа, кој формално се применува, но спроведувањето е врз основа на национални закони и подзаконски акти

б. MCCJC стандардите не се применливи во Република Северна Македонија

в. MCCJC се применуваат само во јавните претпријатија и се основа за изготвување на годишните финансиски извештаи

г. MCCJC стандардите на пресметковна основа се задолжителни за сите буџетски корисници

10. Која од следните формулации најпрецизно ја разликува улогата и статусот на буџетски корисници и единки корисници на буџетски средства согласно со законската регулатива во Република Северна Македонија?

а. Буџетски корисници се правни лица кои се финансираат исклучиво преку донации, додека единки корисници се институции кои имаат сопствени приходи

б. Буџетски корисници се институции што директно се финансираат од буџетот, додека единките корисници добиваат средства преку соодветните буџетски корисници и се во нивна надлежност.

в. Единки корисници се министерства, додека буџетски корисници се јавни претпријатија и акционерски друштва

г. И буџетски и единки корисници се приватни институции кои користат јавни средства преку јавни повици

11. Кој е точниот редослед на фази во сметководствениот процес во јавниот сектор?

а. Книжење → Извештај → Документирање → Сумирање

б. Документирање → Книжење → Сумирање → Финансиско известување

в. Анализа → Документирање → Книжење → Буџетирање

г. Извештај → Книжење → Проверка → Затворање

12. Која е почетната фаза од сметководствениот процес?

- а. претставување на финансиските извештаи
- б. прибирање и обработка на податоци засновани врз книговодствените документи
- в. подготовка и водење деловна евиденција
- г. доставување сметководствени информации на надворешни корисници

13. Што е карактеристично за методот на двојно книговодство што се користи во сметководствениот информатички систем?

- а. секој деловен настан поттикнува најмалку две промени од спротивен карактер
- б. само една промена се евидентира за секој деловен настан
- в. деловните настани се евидентираат само на левата страна
- г. нема автоматска рамнотежа меѓу дебитната и кредитната страна

14. Што од следново е пример на сметководствен документ во контекст на сметководството во јавниот сектор?

- а. Записник од одржан состанок во сектор за сметководство
- б. Потврда за прием на барање за издавање на сертификат за вештак во Министерството за правда
- в. Испратница од магацин за материјали на добавувач
- г. Меморандум за планирани активности во институцијата

15. Кој од следниве елементите не претставува дел од деловните книги кои треба да се водат во институција од јавниот сектор?

- а. Помошни книги
- б. Главна книга
- в. Извештај за приходи и расходи
- г. Дневник на книжења

16. Кој од следниве документи не се смета за сметководствен документ во согласност со прописите за јавниот сектор?

- а. Извод од деловна банка
- б. Записник од состанок на сектор за сметководство
- в. Патен налог за службено патување
- г. Приемница за примени добра и услуги

17. Која од следните деловни книги служи за хронолошко евидентирање на сите сметководствени трансакции?

- а. Помошна книга
- б. Книга на нарачки
- в. Главна книга
- г. Дневник на книжења

18. Која е суштинската функција на главната книга во рамки на системот на сметководствени деловни книги во јавниот сектор?

- а. Да обезбеди систематизирана и целосна евиденција по сите сметки, како основа за изготвување на финансиски извештаи и контрола на салда
- б. Да ја евидентира распределбата на буџетски лимити по корисници и програми
- в. Да обезбеди временска следливост на сите финансиски трансакции и нивниот датум на евиденција

г. Да води евиденција за административни и нефинансиски настани од значење за управување со институцијата

19. Кој е минималниот законски рок за чување на дневникот и главната книга од страна на буџетските корисници?

- а. 3 години од крајот на фискалната година
- б. 10 години од крајот на фискалната година
- в. 7 години од крајот на фискалната година
- г. Онолку години колку што ќе одреди раководителот на институцијата

20. Колку долго се чува аналитичката евиденција (помошните книги) која служи како основа за синтетичките сметки?

- а. Најмалку 10 години од крајот на фискалната година за која се однесуваат, исто како и дневникот и главната книга
- б. До затворање на фискалната година
- в. Најмалку 5 години, од крајот на фискалната година
- г. Не постои задолжителен рок за чување на аналитичката евиденција

21. Која е улогата на помошните книги во системот на сметководствено евидентирање?

- а. Да служат за изготвување на завршна сметка
- б. Да обезбедат детална аналитичка евиденција за поединечни обврски, побарувања или средства кои се синтетички прикажани во главната книга
- в. Да содржат само нефинансиски информации со статистичка намена
- г. Да се користат како привремена евиденција пред книжење во дневник

22. Која е примарната функција на аналитичките сметки во сметководствениот систем?

- а. да се евидентираат информациите што ги надополнуваат основните синтетички сметки
- б. да служат како јавни документи пред судовите
- в. да обезбедат систематска и хронолошка евиденција на деловните промени
- г. да служат како помошна книга за евидентирање фиксни средства

23. Кои од следниве деловни книги се сметаат за основни сметководствени книги што задолжително ги водат буџетските корисници?

- а. Главна книга, дневник на книжења и касов извештај
- б. Дневник, Книга на побарувања и обврски и регистар на јавни набавки
- в. Табела за буџетска реализација, записник за седници и интерна кореспонденција
- г. Регистар на плати, Регистар на основни средства и помошни книги

24. Што значи поимот „заклучување и поврзување на деловните книги“ според правилата за водење сметководство во јавниот сектор?

- а. Прекин на водење книги на крајот на годината и нивно нумеричко и хронолошко поврзување заради контролна трага
- б. Составување на финансиски извештај со упатување на правните основи на книжења
- в. Автоматско поврзување на книгите со годишниот буџетски план
- г. Прекин на книжењето во помошните книги за време на ревизија

25. Како се води сметководството кај буџетските корисници кои имаат повеќе активни трезорски сметки, како што се 603, 785 и 788?

- а. Се води посебна сметководствена евиденција само за сметка 603, додека другите се евидентираат на крајот на годината
- б. Сите трезорски сметки се евидентираат во една сметка на единствена основа
- в. Се користи консолидација во табеларна форма без задолжително книжење
- г. Се води посебна сметководствена евиденција и се изготвуваат одвоени финансиски извештаи за секоја сметка поединечно

26. Кој од следниве описи најпрецизно ја објаснува суштината на сметководствен документ во јавниот сектор?

- а. Сите архивирани документи кои се упатени на секторот за сметководство
- б. Формулар или известување што циркулира во рамки на јавната администрација
- в. Писмен доказ за настан или трансакција што служи како основа за сметководствено евидентирање
- г. Официјален запис подготвен за внатрешни или надворешни потреби на управување

27. Кој од следниве елементи е задолжителен дел од секој сметководствен документ?

- а. Податоци за бројот на вработени во институцијата
- б. Опис на финансискиот настан и потпис на одговорно лице
- в. Потпис од овластено лице на Државниот завод за ревизија
- г. Буџетска класификација по програма и подпрограма

28. Кои три од следниве информации се минимални задолжителни елементи што мора да ги содржи еден валиден сметководствен документ?

- а. Опис на настанот, потпис на службено лице и износ
- б. Број на сметка, факсимил и архивски број
- в. Број на програма, тип на настан и извод од банка
- г. Име на директорот, број на програма и организациона единица

29. Кој е законскиот рок за чување на годишната сметка и пресметките за плати кај буџетските корисници?

- а. Се чуваат трајно
- б. 10 години, сметано од крајот на фискалната година за која се однесуваат
- в. До завршување на ревизија или контрола од надлежен орган
- г. Најмалку 7 години, сметано од крајот на фискалната година за која се однесуваат

30. Кои од следниве карактеристики мора да ги исполнува еден деловен настан за да биде евидентиран во сметководствената евиденција?

- а. Да биде дел од административни активности и да има потпис од раководителот
- б. Да има правна основа, финансиско влијание и да може документарно да се потврди
- в. Да е одобрен писмено и да има врска со стратегија на институцијата
- г. Да се однесува на идни трансакции предвидени во финансискиот план

31. Која од следниве изјави за сметководствени документи е точна?

- а. Сметководствениот документ не мора да биде потпишан доколку е издаден по електронски пат
- б. Секој сметководствен документ мора да содржи најмалку две суми – за расход и за приход
- в. Сметководствениот документ служи како основа за евидентирање на финансиски настан во деловните книги
- г. Сметководствениот документ се подготвува само на крајот од фискалната година

32. Што претставува ликвидацијата на сметководствен документ во јавниот сектор?

- а. Евидентирање на документот во главната книга
- б. Потврда од овластено лице дека документот е основан, точен и подготвен за книжење или плаќање
- в. Автоматска обработка на податоци од сметководствени документи преку информациски систем
- г. Завршна фаза од архивирањето на сметководствените документи

33. Кој е одговорен за вршење на ликвидација на сметководствени документи во институција од јавниот сектор?

- а. Вработено лице во архива или писарница
- б. Надворешен ревизор назначен со годишен план
- в. Лице кое го изготвило оригиналниот документ
- г. Лице овластено од раководителот на институцијата

34. Кои од следниве се основни видови на контроли што се применуваат при ликвидација на сметководствени документи?

- а. Контрола на ниво на буџетски корисник, контрола на архивирање и извештајна точност
- б. Контрола на формална точност, материјална точност и пресметковна точност
- в. Контрола на приоритет, контрола на исплата и контрола на реализација
- г. Контрола на административна дозвола, финансиска автономија и ревизорска препорака

35. Која од следниве контроли не е дел од стандардните контроли што се применуваат при ликвидација на сметководствени документи?

- а. Контрола на формалната точност
- б. Контрола на пресметковната точност
- в. Контрола на буџетската распределба
- г. Контрола на материјалната точност

36. Во која од следниве ситуации одговорниот сметководител има право и должност да ја задржи исплатата, согласно законската регулатива?

- а. Кога исплатата не е планирана во стратешкиот документ на институцијата
- б. Кога исплатата е спротивна на Законот за сметководство, Законот за буџети и Законот за извршување на буџетот
- в. Кога исплатата е одобрена од раководителот, но не е внесена во интерниот извештај
- г. Кога постои сомневање дека исплатата е политички чувствителна

37. Кои од следниве елементи задолжително се внесуваат при евидентирање на трансакција во Дневникот за книжење?

- а. Сметка на приходи, шифра на економска класификација, код од буџетски план
- б. Број и датум на документот, сметки на должи и побарува, опис и износ
- в. Организациски код, број на документ и шифра на конта
- г. Вид на документ и број, интерен буџетски код и вкупен износ од документ

38. Во која деловна книга се пренесуваат податоците од Дневникот за книжење по нивното внесување?

- а. Главна книга
- б. Книга на благајна
- в. Регистар на основни средства
- г. Помошна книга за побарувања

39. На што се однесува евиденцијата што се води во Книгата на благајна?

- а. На паричните средства и трансакции што се евидентираат преку трезорска сметка
- б. На нефинансиски трансакции кои се реализираат во натура
- в. На преносите на парични средства помеѓу буџетски корисници и единки корисници
- г. На трансакциите со физичка готовина што се извршуваат во рамките на институционалната благајна

40. Кој документ се користи за да се евидентира приемот и издавањето готовина од благајната на претпријатието?

- а. биланс на успех
- б. главна книга
- в. Книга на благајна
- г. книга на обврски

41. Која е главната улога на дневникот на сметководствени процеси?

- а. да се пренесат дебитните и кредитните износи
- б. да се пренесат податоците во главната книга
- в. хронолошки да се евидентираат деловните трансакции
- г. да се складираат информации за купување средства

42. Која од следниве изјави најпрецизно ја опишува функцијата на Книгата на основни средства што се води во буџетските институции?

- а. Таа служи за евидентирање на сите набавки на добра и услуги за тековна потрошувачка
- б. Таа ја евидентира распределбата на буџетските средства по економска класификација
- в. Таа обезбедува увид во состојбата на сите финансиски средства по трезорски сметки
- г. Таа се користи за следење на движењето и промените на нефинансиските долгорочни средства, вклучително и нивната амортизација

43. Која од следниве изјави најпрецизно го опишува значењето и намената на помошните деловни книги во сметководството на буџетските институции?

- а. Служат за детална аналитичка евиденција по одредени основи што ја надополнува евиденцијата во главната книга
- б. Претставуваат законски обврзувачки книги кои ја заменуваат Главната книга при ревизија
- в. Се користат исклучиво во случај на електронско сметководство и не се водат во хартиена форма
- г. Служат за изготвување на месечни извештаи за реализација на приходите и расходите

44. Кои од следниве се сметаат за исклучиво помошни деловни книги што се користат во сметководството на буџетските институции?

- а. Главна книга, Книга на влезни фактури, Регистар на нефинансиски средства
- б. Книга на побарувања, Книга на влезни фактури, Книга на обврски

- в. Завршна сметка, Книга на благајна, Книга на капитални расходи
- г. План на јавни набавки, Регистар на вработени, Извештај за реализација на буџет

45. Која деловна книга се користи за евидентирање на сите пристигнати фактури од добавувачи, пред нивна ликвидација и книжење, со цел институцијата да обезбеди контрола и навремено плаќање на обврските?

- а. Книга на обврски
- б. Главна книга
- в. Книга на влезни фактури
- г. Регистар на договори

46. Која од следниве изјави најпрецизно ја одразува разликата помеѓу состојбени контата и успешни контата?

- а. Состојбените контата ја покажуваат само расходната страна на буџетот, додека успешните контата ја прикажуваат приходната
- б. Состојбените контата се користат за пресметка на фискални показатели, додека успешните за даночни обврски
- в. Состојбените контата се користат само за аналитичка евиденција, додека успешните за синтетичка
- г. Состојбените контата ја евидентираат состојбата на средствата и обврските, додека успешните ја евидентираат динамиката на приходите и расходите

47. Која од следниве изјави најпрецизно го дефинира принципот на двојно книговодство, кој се применува во сметководството на јавниот сектор?

- а. Секоја финансиска трансакција се евидентира на најмалку две сметки, при што едната се задолжува (должи), а другата се побарува, обезбедувајќи сметководствена рамнотежа
- б. Секоја сметка се води истовремено и во главната и во помошната евиденција, со цел двојна проверка
- в. Секоја трансакција мора да биде поддржана со два потписа: на овластен ликвидатор и одговорен сметководител
- г. За секоја евидентирана обврска се креира паралелна евиденција во завршна сметка за буџетска контрола

48. Кое од следниве контата има нормално долгово салдо?

- а. 220 – Краткорочни обврски кон добавувачи
- б. 760 – Приходи од донации
- в. 100 – Сметка
- г. 400 – Сопствени приходи

49. Кое од следниве тврдења е точно во однос на книжењето на приходите и расходите?

- а. Расходите се евидентираат на страна побарува, а приходите на страна должи
- б. И приходите и расходите имаат нормално салдо побарува
- в. Расходите имаат салдо побарува, а приходите долгово салдо
- г. Приходите имаат нормално салдо побарува, а расходите нормално долгово салдо

50. Која сметка ќе биде одобрена, доколку буџетскиот корисник прими фактура за набавен материјал од добавувач, а плаќањето сè уште не е извршено?

- а. 100 – Сметка

- б. 310 – Залихи на материјали
- в. 424 – Трошоци за канцелариски материјали
- г. 220 – Краткорочни обврски кон добавувачи

51. Која од следниве изјави најпрецизно ја дефинира улогата на контниот план во сметководството на буџетските корисници?

- а. Контниот план е методолошка алатка за планирање на приходите и расходите на буџетски корисник
- б. Контниот план е шифрарник на буџетски ставки дефинирани со Законот за буџети
- в. Контниот план е системски регистар на сметки што обезбедува унифицирана евиденција на сите сметководствени трансакции
- г. Контниот план е интерна процедура за распределба на сметки по организациони единици

52. Врз кој принцип е заснован сметковниот план што го пропишува Министерството за финансии за буџетските корисници?

- а. Процесен принцип
- б. Принцип на функционална класификација на трошоци
- в. Принцип на двојно книговодство и систематска класификација на сметки
- г. Билансен принцип

53. Која од следниве сметки припаѓа на Класа 1 според сметковниот план пропишан од Министерството за финансии?

- а. Буџетска сметка на парични средства
- б. Други пасивни временски разграничувања
- в. Приходи од закупнина
- г. Опрема

54. Која од следниве изјави точно ја објаснува суштинската разлика помеѓу синтетичките и аналитичките сметки во системот на сметководство на јавниот сектор?

- а. Синтетичките сметки се евидентираат во Главна книга, а аналитичките се евидентираат во Книга на благajна
- б. Аналитичките сметки се класифицирани по економска природа, а синтетичките по функционална структура
- в. Синтетичките сметки се задолжителни само за завршна сметка, а аналитичките за тековна финансиска контрола
- г. Синтетичките сметки го одразуваат збирниот финансиски ефект на деловните настани, додека аналитичките овозможуваат детална евиденција по поединечни субјекти, ставки или трансакции

55. Кој од следниве фактори не влијае врз изборот на сметководствена политика кај институциите од јавниот сектор ?

- а. Сопственото толкување на пазарните трендови од страна на одговорното лице
- б. Стандардите за класификација на буџетски корисници
- в. Применливите закони и подзаконски акти
- г. Меѓународните сметководствени стандарди за јавен сектор (MCCJC)

56. Која од следниве изјави најпрецизно ја опишува целта на финансиските извештаи на буџетски корисник?

- а. Да ги прикаже само готовинските текови поврзани со тековните расходи
- б. Да ја информира јавноста за износот на буџетските трансфери од централната власт

- в. Да обезбеди систематски и споредлив приказ на финансиската состојба, перформансите и извршувањето на буџетот
- г. Да претставува алатка за ревизија на финансиското работење на политички избраните функционери

57. Која од следниве изјави најпрецизно го објаснува поимот „сметководствени политики“ во јавниот сектор?

- а. Стандарди за буџетска планирање и начини на распределба на буџетски средства по корисници
- б. Опис на постапките за реализација на расходи утврдени во финансискиот план на институцијата
- в. Принципи, основи и постапки кои институцијата ги применува за признавање, мерење, евидентирање и прикажување на елементите во финансиските извештаи
- г. Методологија за класификација на расходите според програмска структура и економска функција

58. Според Законот за сметководство за буџетите и буџетските корисници, кој е задолжителниот сет на финансиски извештаи што ги изготвува буџетскиот корисник на крајот на фискалната година?

- а. Биланс на состојба, биланс на приходи и расходи и консолидиран биланс
- б. Биланс на трошоци, извештај за расходи по програми и извештај за капитални инвестиции
- в. Биланс на состојба, извештај за сопственички капитал и извештај за парични текови
- г. Биланс на состојба, биланс на расходи и анализа на економска функционалност

59. Што опфаќа завршната сметка на буџетски корисник согласно Законот за сметководство за буџетите и буџетските корисници?

- а. Сепарација на тековни и капитални расходи за следната буџетска година
- б. Годишен извештај за реализираните активности по програми и потпрограми
- в. Сет на финансиски извештаи за реализација на буџетот и финансиската состојба на институцијата за завршената фискална година
- г. Евиденција на договори за јавни набавки склучени во текот на годината

60. Кој е законскиот рок и институционалната обврска за доставување на завршната сметка кај буџетските корисници?

- а. Завршната сметка се доставува од страна на Министерството за финансии до Народната банка најдоцна до 31 јануари
- б. Единките корисници на буџетски средства се должни да ги достават своите завршни сметки до буџетскиот корисник најдоцна до 28 февруари
- в. Завршната сметка ја подготвува Народниот правобранител и ја доставува до Државниот завод за статистика до 15 февруари
- г. Завршната сметка ја изготвуваат сите корисници на буџетски средства и ја доставуваат директно до Државниот завод за ревизија до 31 март

61. Кои институции се обврзани да подготват консолидирана завршна сметка и до кој рок се доставува истата согласно законската регулатива?

- а. Буџетските корисници со годишен буџет над 10 милиони денари, најдоцна до 28 февруари
- б. Сите единки корисници, најдоцна до 28 февруари
- в. Министерствата и општините, најдоцна до 31 март
- г. Буџетските корисници кај кои се водат евиденции за повеќе организациони единици, најдоцна до 31 март

62. Кои прилози се составен дел на Завршната сметка на Буџетот на Република Северна Македонија?

- а. Табеларен преглед на капитални инвестиции, преглед на неплатени обврски и платна листа по буџетски корисници
- б. Преглед на годишните планови за јавни набавки, преглед на расходи по програми и извештај за надворешна помош
- в. Преглед на потпишани договори, извештај за ликвидност и план за развојни проекти
- г. Преглед на наплатени приходи и извршени расходи, детален преглед на трошење од буџетска сметка и гаранции за земени заеми

63. До која од следните институции не се доставуваат финансиските извештаи на буџетските корисници до 1 март во тековната година за претходната година, согласно Законот за сметководство за буџетите и буџетските корисници?

- а. Народната банка на Република Северна Македонија
- б. Министерството надлежно за ресорот во кој припаѓа буџетскиот корисник
- в. Централниот регистар на Република Северна Македонија
- г. Државниот завод за ревизија

64. Кој од следните начини на објавување на финансиските извештаи од страна на буџетските корисници е во согласност со законската обврска за транспарентност?

- а. Финансиските извештаи се доставуваат во печатена форма до сите институции и не се бара задолжително да се објават јавно
- б. Финансиските извештаи се чуваат во архивата на институцијата и се достапни само по службено барање
- в. Финансиските извештаи задолжително се објавуваат на официјалната веб-страница на буџетскиот корисник по нивно одобрување
- г. Финансиските извештаи се доставуваат до Министерството за финансии и истото е единствено овластено да ги објави на својата веб страна

65. Која од следните ситуации не води до признавање на приход според готовинската основа согласно Законот и Правилникот за сметководство?

- а. Наплата на фактуриран надомест за услуга
- б. Примени подароци во форма на материјални средства
- в. Наплатен данок на имот
- г. Прием на средства од донатори во готовина

66. Која од следните трансакции не се признава како расход според готовинската основа применета од буџетските корисници во јавниот сектор?

- а. Исплата на договор за консултантски услуги
- б. Исплата на рата за преземен заем
- в. Отуѓување на основни средства без надоместок
- г. Исплата на фактура за електрична енергија

67. Која од следниве трансакции не се признава како расход според готовинската основа?

- а. Дадена позајмица на друг буџетски корисник
- б. Отпис на доспеани, но ненаплатени побарувања
- в. Исплата за одржување на возен парк

г. Платена фактура за користење телефонски услуги

68. Што претставува одложен расход во билансот на состојба кај субјектите од јавниот сектор?

- а. Средства платени однапред за идни услуги
- б. Потрошен материјал што не е документиран со фактура
- в. Набавени добра и услуги на фактура за кои не е извршено плаќање
- г. Износ кој претставува разлика помеѓу планирани и реални расходи

69. Која од следниве трансакции не се признава како приход според готовинската основа?

- а. Наплатен приход по основ на закупнина
- б. Примени нематеријални средства како донација
- в. Пари добиени од продажба на амортизирана опрема
- г. Наплатен износ за издавање уверение

70. Која од следните ситуации не се признава како расход според готовинската основа и се третира како намалување на изворите на средства?

- а. Платена фактура за набавка на канцелариски материјали
- б. Кусок на материјални средства идентификуван при попис
- в. Купена верна картичка за гориво во готово
- г. Даден аванс за набавка на софтвер за потребите на МВР

71. Како се третираат земените заеми и нивното отплатување според готовинската основа во јавниот сектор во Северна Македонија?

- а. Земените заеми се признаваат како приход, а плаќањата на рати или отплата на вкупните задолжувања како расход
- б. Земените заеми се признаваат како прилив, но отплатите не се евидентираат како расход
- в. Земените заеми се третираат како обврски, а отплатите како намалување на обврските
- г. Земените заеми се евидентираат само доколку се поврзани со капитални инвестиции

72. Која од следниве трансакции не се вклучува во билансот на приходи и расходи кога буџетското сметководство се води на готовинска основа?

- а. Потрошени добра кои биле платени во претходна фискална година
- б. Наплатени приходи по основ на продажба на услуги
- в. Потрошени средства од тековната фискална година платени во готовина
- г. Примени средства од заем исплатен во готовина

73. Која од следниве трансакции се вклучува во билансот на приходи и расходи кога буџетското сметководство се води на готовинска основа?

- а. Фактура за закупнина на деловен простор за месец јануари во тековната година која била платена авансно во текот на декември месец претходна фискална година
- б. Нереализирана добивка од зголемување на пазарната вредност на вложувањата во државни обврзници мерени по објективна вредност
- в. Земен автомобил на лизинг во службата за општи работи во Влада
- г. Примен аванс за закуп на дел од паркинг простор сопственост на Министерство за внатрешни работи

74. Според МССЈС 9, кога субјектот треба да го признае приходот од разменска трансакција за услуга?

- а. Кога е извршена исплата од страна на клиентот
- б. Кога е склучен договор за услугата
- в. Кога е доставена фактура до клиентот
- г. Кога може разумно да се процени степенот на завршеност на услугата на датумот на известување

75. Која е клучната разлика меѓу пристапот на МССЈС 9 и пристапот согласно Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници во Република Северна Македонија, во поглед на признавање на приходи од разменски трансакции?

- а. МССЈС 9 ги признава приходите врз основа на пренос на ризици и степен на завршеност на услугата, додека националниот систем ги признава само кога е остварен прилив на готовина
- б. МССЈС 9 дозволува признавање на приходи само за нефинансиски трансакции
- в. Националниот систем признава приходи по фактурирање, додека МССЈС 9 ги признава по наплата
- г. МССЈС 9 го применува истиот пристап како и Законот за буџетско сметководство во Северна Македонија

76. Кое од следниве тврдења најточно ја одразува обврската на јавните институции според МССЈС 12 во однос на залихите?

- а. Залихите треба да се мерат по пониската вредност од набавната цена и нето реализационата вредност, и се признаваат како расход кога ќе бидат потрошени или отуѓени
- б. Залихите се евидентираат само кога ќе бидат продадени или заменети за готовина
- в. Сите залихи се мерат по објективна вредност на датумот на билансот на состојба
- г. МССЈС 12 се применува исклучиво за нефинансиски јавни субјекти што користат модифицирана готовинска основа

77. Како се признаваат залихите што не се потрошени, искористени или продадени до крајот на периодот на известување, според МССЈС 12?

- а. Се отпишуваат од евиденцијата, без оглед на нивната состојба
- б. Се признаваат како средство и се прикажуваат во билансот на состојба
- в. Се признаваат како расход, во билансот на приходи и расходи бидејќи веќе се набавени
- г. Се прикажуваат како одложен приход во билансот на состојба

78. Која од следните категории на трошоци поврзани со набавка на материјални средства има различен третман во Меѓународните сметководствени стандарди за јавен сектор (МССЈС) и националното законодавство во Северна Македонија во однос на утврдување на набавната вредност на недвижности, постројки и опрема?

- а. Увозни давачки и неповратни даноци
- б. Директни трошоци за доведување на средството до состојба на употреба
- в. Попусти добиени при набавка
- г. Проценети трошоци за демонтажа и обновување на локација

79. Која од следните изјави најточно ја опишува разликата помеѓу МССЈС 17 и националното законодавство во Северна Македонија во однос на признавање на средства со мала вредност?

- а. МССЈС 17 бара сите средства под 300 евра да се класифицираат како трошок, без оглед на видот
- б. Националното законодавство врз основа на сопствена сметководствена политика дозволува дискреционо признавање на мали средства како основни
- в. МССЈС 17 не пропишува минимален праг за признавање, дозволува групирање на средства и користење на професионална проценка
- г. И двата системи бараат задолжително капитализирање на средства со мала вредност, независно од нивниот корисен век

80. Која од следните изјави најпрецизно ја опишува разликата помеѓу МССЈС 17 и националното законодавство во Северна Македонија во врска со примената на моделот на ревалоризација на основни средства?

- а. Националното законодавство дозволува ревалоризација само со метод на фер вредност од независен проценител
- б. МССЈС 17 бара примена на индекси за индустриски цени за ревалоризација
- в. Националното законодавство користи индекси за индустриски цени, додека МССЈС 17 бара утврдување на објективна вредност на секое средство
- г. И двата системи бараат ревалоризација секоја година по објективна вредност

81. Која од следните практики не е во целосна согласност со барањата на МССЈС 17 за примена на моделот на ревалоризација кај материјалните средства?

- а. Употреба на индекси за индустриски цени за ревалоризација на сите средства
- б. Пресметка на објективната вредност на секое средство поединечно
- в. Намалување на ревалоризираната вредност за акумулирана амортизација
- г. Признавање на постоечката вредност како претпоставена цена при транзиција кон МССЈС

82. Која од следните изјави најпрецизно ја претставува разликата помеѓу барањата на МССЈС 17 и националното законодавство во однос на амортизацијата на материјалните средства?

- а. Националното законодавство бара примена на метод на забрзана амортизација за сите средства
- б. МССЈС 17 дозволува амортизација само врз основа на линеарен метод
- в. Националното законодавство користи фиксни стапки по категорија без проценка на корисен век, додека МССЈС 17 бара систематска распределба според корисниот век
- г. И МССЈС 17 и националното законодавство бараат задолжително амортизирање на сите материјални средства, вклучително и земјиште

83. Која од следниве ситуации би била усогласена со националното законодавство, но не во целост со барањата на МССЈС 17 во поглед на амортизацијата?

- а. Примена на функционален метод на амортизација врз основа на производна единица
- б. Употреба на единствена фиксна стапка за амортизација за сите компјутери, без индивидуална проценка на корисен век
- в. Амортизирање на опрема според корисен век утврден од технички вештак
- г. Престанок на амортизација поради трајно престанување на употребата на средството

84. Која од следните изјави најдобро ја опишува разликата помеѓу пристапот на МССЈС и националната сметководствена практика во Северна Македонија во однос на третманот на побарувањата од купувачи ?

- а. МССЈС бара отпишување на сите доспеани побарувања од купувачи по истек на 12 месеци
- б. Националното законодавство применува поедноставен пристап со проценка на очекувани загуби
- в. МССЈС бара проценка и признавање на очекувани загуби, додека националната практика не врши таква проценка и отпишува само кога не е веројатна наплата
- г. И двата системи бараат признавање на резервирање за ненаплатени побарувања

85. Која од следниве изјави ја опишува клучната разлика помеѓу МССЈС 19 и националното законодавство на Северна Македонија во однос на признавање на резервирања како обврски ?

- а. И МССЈС 19 и националната практика дозволуваат признавање на резервирања само за веќе извршени исплати
- б. МССЈС 19 признава резервирања ако се исполнети одредени услови, додека националната практика не признава ниту ги обелоденува
- в. Националната практика обелоденува резервирања, но не ги признава во билансот
- г. Двете практики дозволуваат признавање на резервирања само за договорни обврски

86. Како се искажуваат расходите за користени добра и услуги ако до датумот на известување не се извршени плаќањата?

- а. Се признаваат како расходи во моментот на прием на фактура
- б. Се признаваат како вонбилансни обврски
- в. Се евидентираат како активни временски разграничувања
- г. Се евидентираат како долгогодишни капитални расходи

87. Која од следните ситуации на крајот на годината укажува на погрешно или непотполно признавање на приходите или расходите на сметката за сопствени приходи?

- а. Кога вкупните расходи се помали од буџетираните средства
- б. Кога приходите се повисоки од планираните за тековната година
- в. Кога состојбата на паричните средства на сметка 100 не се совпаѓа со состојбата на сметка 296 – Вишок на приходи над расходи
- г. Кога на сметка 785 се појавува пренесено салдо од претходната година

88. Според законските одредби и програмските акти на Владата, капиталните дотации што ги добиваат општините:

- а. Се доделуваат за покривање на оперативни трошоци во согласност со приоритетите на општината
- б. Се доделуваат за финансирање на капитални инвестиции од општински интерес, врз основа на програма донесена од Владата
- в. Се распределуваат по методологија предложена од општинските совети и одобрена од Министерството за финансии
- г. Се користат за рефундирање на веќе реализирани капитални расходи од страна на општините

89. Која од следните е точна изјава за блок дотациите?

- а. Општините не можат да влијаат на начинот на распределба на средствата
- б. Се користат исклучиво за изградба на инфраструктура
- в. Се користат за финансирање на надлежности утврдени со закон во области како образование и здравство
- г. Се исплаќаат во една сума на почетокот на годината

90. Која од следниве дотации претставува трансфер од буџетот на орган на државната управа кон буџетот на општината за вршење на конкретна надлежност со договорна реализација помеѓу министерот и градоначалникот?

- а. Наменска дотација
- б. Блок дотација
- в. Капитална дотација
- г. Дотација за делегирана надлежност

91. Која е главната карактеристика на наменската дотација?

- а. Се користи за финансирање на конкретна активност или институција во согласност со ресорно министерство
- б. Се користи за капитални инвестиции утврдени со програма на Владата
- в. Се распределува месечно според бројот на ученици во основно образование
- г. Се префрла во најмалку 12 рати секоја година

92. Како се третираат непаричните донации (на пример, опрема или недвижности) согласно сметководствените правила за буџетските корисници?

- а. Се признаваат како приход и се евидентираат на сметка за донации
- б. Се признаваат како обврска за користење согласно договорот со донаторот
- в. Се признаваат како приход ако нивната вредност може да се процени
- г. Се признаваат како зголемување на постојаните средства и соодветно на изворите на средствата, без признавање на приход

93. Која од следниве изјави точно ја опишува постапката за задолжување на општините во Северна Македонија?

- а. Општината може да се задолжи без согласност од Министерството за финансии, но мора да го информира Советот на општината
- б. Одлуката на Советот на општината за задолжување е важечка без временско ограничување
- в. Општината може да се задолжи само со согласност од Министерството за финансии и одлука на Советот, а договорот мора да се склучи во истата фискална година
- г. Министерството за правда ја одобрува секоја одлука за задолжување на локално ниво

94. Кој е исправниот редослед на постапката за задолжување на општина, согласно законските одредби?

- а. Согласност од Министерството за финансии, потоа одлука на Советот на општината, па склучување на договорот во истата фискална година
- б. Советот на општината донесува одлука, потоа Министерството за правда дава согласност, договорот се склучува до крајот на фискална година
- в. Министерството за финансии изготвува договор за задолжување, Советот го потврдува, а градоначалникот го потпишува
- г. Градоначалникот склучува договор, Владата го потврдува, Министерството за финансии ја упатува одлуката до Советот

95. Кој е максимално дозволениот износ на краткорочно задолжување на една општина согласно законот?

- а. До 50% од просечните месечни приходи на општината во тековната година
- б. До 25% од вкупно планираните приходи за следната година
- в. До 40% од остварените приходи од блок дотации во претходната фискална година
- г. До 30% од вкупно реализираните приходи на тековно-оперативниот буџет од претходната фискална година

96. Кој од следниве инструменти не се користи како мерка за финансиска поддршка на општините при финансиска нестабилност?

- а. Условен кредит со рок на отплата до десет години
- б. Структурна обврзница издадена од Министерството за финансии
- в. Бескаматна општинска обврзница за познат купувач
- г. Краткорочен револвинг заем од комерцијална банка

97. Кое од следниве не претставува сопствен приход на општините според Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа?

- а. Приходи од локални даноци, такси и надоместоци
- б. Приходи од закупнина, камати и продажба на имот
- в. Приходи од дотации од централниот буџет
- г. Приходи од парични казни и самопридонес

98. Кое од следниве не се класифицира како тековен расход според Правилникот за класификација на расходите?

- а. Исплата на плати и надоместоци на вработени
- б. Набавка на земјиште за изградба на административен објект
- в. Трансфери до Фондот за пензиско и инвалидско осигурување
- г. Субвенции за земјоделски производители

99. Кое од следниве се класифицира како капитален расход според Правилникот за класификација на расходите?

- а. Купување на канцелариски материјали
- б. Исплата на социјални надоместоци
- в. Купување на софтвер за управување со податоци
- г. Плаќање до пензионери од Фонд за ПИОМ

100. Која од следните постапки е неопходна за да може буџетски корисник од централната власт да изврши исплата на плати согласно со процедурите утврдени од Министерството за финансии?

- а. Доставување на барање за одобрување на средства за плати заедно со образец Ф-1 најдоцна два дена пред исплатата
- б. Доставување на месечна пресметка за придонеси за здравствено и пензиско осигурување до Фондовите
- в. Доставување на ревидиран образец М-2 и список на вработени до Народна банка
- г. Потпишување на спогодба со Министерството за финансии за месечен лимит на расходи

101. Што подразбира сметководствениот принцип на парично искажување при евидентирањето на расходите кај буџетските корисници?

- а. Расходот се признава само кога е извршено реално плаќање во тековниот период
- б. Расходот се признава кога се добие фактура, без оглед на тоа кога е платено
- в. Расходот се признава во периодот на нарачка на стоки или услуги
- г. Расходот се признава веднаш штом се одобри буџетско финансирање од Министерството за финансии

102. Според принципот на парично искажување применлив во буџетското сметководство, во кој од следните случаи приходот се признава во финансиските извештаи на буџетски корисник?

- а. Кога е склучен договор за донација со определена вредност
- б. Кога се реализира наплата на парични средства по основ на претходно склучен договор
- в. Кога се примени материјални средства без паричен надомест
- г. Кога е извршена услуга и е издадена фактура до краен корисник

103. Како ќе биде прикажана пресметаната плата за месец декември во тековната фискална година, доколку нејзината исплата се реализира во јануари од наредната година, согласно Законот и Правилникот за сметководство на буџетите и буџетските корисници?

- а. Ќе се признае како расход обврска спрема вработени во декември
- б. Ќе се евидентира како активни временски разграничувања и обврска за исплата на плати
- в. Ќе се признае како расход во јануари и нема да се евидентира во декември
- г. Ќе се прикаже како одложен приход со намалување на изворите на средства

104. Кое од следните тврдења точно ја опишува регулативата за надоместок за одвоен живот на именувани функционери кај буџетските корисници?

- а. Се исплатува без разлика на растојанието меѓу местото на живеење и местото на работа
- б. Се исплатува паралелно со надоместок за патни трошоци за посета на семејството
- в. Се исплатува само ако растојанието меѓу живеалиштето и работното место е најмалку 100 километри и функционерот не живее со семејството
- г. Износот на надоместокот е фиксен и утврден со закон во износ од 10.000 денари месечно

105. Која од следните изјави точно го опишува правото на парична помош на вработен во јавниот сектор во случај на смрт на член од потесното семејство?

- а. Паричната помош се исплатува само ако членот на семејството живеел на иста адреса со вработениот
- б. Се исплатува само ако смртта се случила во тековната календарска година
- в. Се исплаќа двојна отпремнина како и при пензионирање
- г. Вработениот има право на парична помош во висина на една просечна месечна нето-плата, без разлика на адресата на починатиот член

106. Кое од следните права на вработените во јавниот сектор е условено од економскиот раст на државата?

- а. Регрес за годишен одмор
- б. Јубилејна награда за 30 години стаж
- в. Парична помош при смрт на член од потесно семејство
- г. Надоместок за користење на сопствено возило за службени цели

107. Кога на вработен во јавен сектор му се исплатува 20% од утврдената дневница за службено патување во странство?

- а. Кога трошоците за сместување и исхрана не се на товар на органот
- б. Кога е поднесена сметка за сместување
- в. Кога престојот е поврзан со стручно усовршување подолго од 30 дена и трошоците не се на товар на органот
- г. Кога сместувањето е на товар на органот, но исхраната не е

108. Кога вработеното лице е испратено на стручно усовршување во странство подолг од 30 дена, а сите трошоци за сместување, исхрана и програмата се на товар на организаторот, колкав износ на дневница му следува?

- а. Не му следува дневница
- б. 50% од утврдената дневница
- в. 20% од утврдената дневница
- г. 5% од утврдената дневница

109. Кое од следните тврдења најточно го опишува третманот на набавка на ситен инвентар според буџетското сметководство?

- а. Ситниот инвентар се признава како долгорочно средство и се амортизира низ неговиот корисен век.
- б. Ситниот инвентар се признава како тековен расход при плаќање, ако вреди помалку од 300 евра.
- в. Ситниот инвентар се евидентира како капитален расход ако е специјализиран или наменски.
- г. Ситниот инвентар се признава како расход само ако има очекуван век пократок од една година.

110. Според правилата за буџетско сметководство, кога се признава расходот за набавка на канцелариски материјали и ситен инвентар?

- а. Кога средствата се доставени и стапиле во употреба
- б. При издавање на налог за набавка на материјалите.
- в. По истекот на нивниот корисен век.
- г. Кога е извршено плаќање врз основа на уредна документација (фактура, испратница, приемница).

111. Кое од следново е точно во однос на евидентирањето и условите за признавање на расходите за ситни набавки на канцелариски материјали?

- а. Сите набавки на канцелариски материјали мора да бидат поддржани исклучиво со фактура од добавувач.
- б. За набавки до 1000 евра годишно, може да се користи и сметко-потврда наместо фактура, под услов да постои уредна документација.
- в. Признавањето на расходот за канцелариски материјали се врши во моментот на прием на нарачката, без оглед на плаќањето.
- г. За набавки до 100 евра месечно, може да се користи и сметко-потврда наместо фактура, под услов да постои уредна документација.

112. Кое од следново најпрецизно ја објаснува разликата помеѓу тековното и инвестициското одржување на средствата кај буџетските корисници?

- а. Тековното одржување се однесува на интервенции што го зголемуваат капацитетот на средството, додека инвестициското е за сервисирање.
- б. Тековното одржување овозможува продолжување на користењето на средството во постоечка состојба, додека инвестициското создава нова вредност и ги подобрува техничките карактеристики.
- в. Инвестициското одржување се евидентира како расход, додека тековното одржување како капитален приход.
- г. Тековното одржување секогаш подразбира замена на дотраени делови со нови и поскапи елементи.

113. Кој од следните примери претставува тековно одржување, а не инвестициско вложување?

- а. Замена на покривната конструкција со нов, посовремен материјал што обезбедува подобра енергетска ефикасност.
- б. Реконструкција на улица со проширување на коловозот и поставување нова инфраструктура.
- в. Надградба на софтверскиот систем со нова верзија која овозможува проширени функционалности.
- г. Поправка на дотраена електрична инсталација со цел одржување на безбедноста и функционалноста.

114. Во законски утврдениот временски интервал, издадени се решенија на граѓани за плаќање на данок на имот во вкупен износ од 16.000.000 денари. За издадените решенија во сметководството на општината ќе се евидентира на следниот начин:**а.**

Сметка должи	Сметка побарува	Опис на сметка	Износ должи	Износ Побарува
122		Побарувања од граѓани – аналитика	16.000.000	
	298	Други пасивни временски разграничувања		16.000.000

б.

Сметка должи	Сметка побарува	Опис на сметка	Износ должи	Износ Побарува
122		Побарувања од граѓани – аналитика	16.000.000	
	713111	Данок на имот		16.000.000

в.

Сметка должи	Сметка побарува	Опис на сметка	Износ должи	Износ Побарува
198		Други активни временски разграничувања	16.000.000	
	713111	Данок на имот		16.000.000

г.

Сметка должи	Сметка побарува	Опис на сметка	Износ должи	Износ Побарува
100		Сметка (парични средства)	16.000.000	
	713111	Данок на имот		16.000.000

115. Факултетот наплатил фактура за закуп на административен простор на закупецот НН за месец декември во износ од 15.000 ден. За наплатата на фактурата ќе се евидентира.

а.

Сметка должи	Сметка побарува	Опис на сметка	Износ должи	Износ Побарува
122		Побарувања од купувачи во земјата	15.000	
	298	Други пасивни временски разграничувања		15.000

б.

Сметка должи	Сметка побарува	Опис на сметка	Износ должи	Износ Побарува
100		Сметка	15.000	
	298	Други пасивни временски разграничувања		15.000

в.

Сметка должи	Сметка побарува	Опис на сметка	Износ должи	Износ Побарува
298		Други пасивни временски разграничувања	15.000	
	122	Побарувања од купувачи во земјата		15.000

г.

Сметка должи	Сметка побарува	Опис на сметка	Износ должи	Износ Побарува
198		Други активни временски разграничувања	15.000	
	122	Побарувања од купувачи во земјата		15.000

116. Кога се наплатува дел од претходно евидентирани побарувања по основ на данок на имот по издадени решенија во износ од 250.000 денари, како се евидентира приходот?

а.

должи 100 – Парична сметка: 250.000

побарува 713 – Даночни приходи од имот: 250.000

должи 298 – Други пасивни временски разграничувања: 250.000

побарува 122 – Побарувања од граѓани 250.000

б.

должи 122 – Побарувања од граѓани: 250.000

побарува 713 – Даночни приходи од имот: 250.000

в.

должи 100 – Парична сметка: 250.000

побарува 713 – Даночни приходи од имот: 250.000
должи 198 – Други активни временски разграничувања: 250.000
побарува 122 – Побарувања од граѓани: 250.000

г.

должи 713 – Даночни приходи од имот: 250.000
побарува 100 – Парична сметка: 250.000

117. Општината примила парична донација од домашен донатор во износ од 400.000 денари. Кое од следните книжења е правилно согласно буџетското сметководство?

а.

должи 198 – Други активни временски разграничувања: 400.000
побарува 725 – Други неданочни приходи: 400.000

б.

должи 100 – Сметка (денарска уплата): 400.000
побарува 725 – Други неданочни приходи: 400.000

в.

должи 298 – Други пасивни временски разграничувања: 400.000
побарува 725 – Други неданочни приходи: 400.000

г.

должи 100 – Сметка (денарска уплата): 400.000
побарува 198 – Други активни временски разграничувања: 400.000

118. Општината добила непарична донација во вид на компјутерска опрема во износ од 300.000 денари. Кое од следните книжења е правилно согласно сметководствените правила за евидентирање на донации?

а.

должи 198 – Други активни временски разграничувања: 300.000
побарува 742 – Донации од странство: 300.000

б.

должи 001 – Опрема: 300.000
побарува 900 – Државен јавен капитал: 300.000

в.

должи 001 – Опрема: 300.000
побарува 742 – Донации од странство: 300.000

г.

должи 100 – Сметка: 300.000
побарува 725 – Други неданочни приходи: 300.000

119. Во месец октомври, општина добила донации во вкупен износ од 460.000 денари, и тоа:

- парична донација од домашен донатор: 200.000 денари, уплатена на сметката за редовно буџетско работење
- непарична донација во вид на канцелариски материјали: 260.000 денари

Кое од следните книжења претставува точна евиденција на оваа трансакција?

а.

должи 100 – Сметка: 200.000

должи 310 – Материјали на залиха: 260.000

побарува 725 – Други неданочни приходи: 200.000

побарува 742 – Донации од странство: 260.000

б.

должи 100 – Сметка: 200.000

должи 310 – Материјали на залиха: 260.000

побарува 725 – Други неданочни приходи: 200.000

побарува 905 – Останат капитал: 260.000

в.

должи 198 – Други активни временски разграничувања: 200.000

должи 360 – Ситен инвентар: 260.000

побарува 742 – Донации од странство: 460.000

г.

должи 100 – Сметка: 200.000

должи 310 – Материјали на залиха: 260.000

побарува 725 – Други неданочни приходи: 200.000

побарува 900 – Државен јавен капитал: 260.000

120. Јавна медицинска установа продала медицинска опрема по фактура во износ од 75.000 денари, но средствата сè уште не се наплатени. Набавната вредност на опремата изнесувала 150.000 денари, а до денот на продажбата е евидентирана акумулирана амортизација од 130.000 денари. Како се евидентира за продажбата?

а.

должи 122 – Побарувања од купувачи во земјата: 75.000

побарува 298 – Други пасивни временски разграничувања: 75.000

должи 900 – Државен јавен капитал: 20.000

должи 029 – Акумулирана амортизација: 130.000

побарува 023 – Медицинска опрема: 150.000

б.

должи 100 – Сметка: 75.000

побарува 731 – Продажба на капитални средства: 75.000

должи 029 – Акумулирана амортизација: 130.000

побарува 023 – Медицинска опрема: 130.000

в.

должи 122 – Побарувања од купувачи во земјата: 75.000
побарува 731 – Продажба на капитални средства: 75.000
должи 900 – Државен јавен капитал: 150.000
побарува 023 – Медицинска опрема: 150.000

г.

должи 100 – Сметка: 75.000
побарува 298 – Други пасивни временски разграничувања: 75.000
должи 023 – Медицинска опрема: 150.000
должи 900 – Државен јавен капитал: 20.000
побарува 029 – Акумулирана амортизација: 130.000

121. Буџетски корисник отплаќа краткорочен девизен кредит во вредност од 6.875.000 денари (главнина) и исплаќа камата од 750.000 денари. Кое од следните книжења е најточно според правилата за евиденција на отплата на кредити и плаќање камати?

а.

должи 492 – Отплата на главнина по надворешен долг: 6.875.000
должи 427 – Други оперативни расходи: 750.000
побарува 103 – Девизна сметка: 7.625.000

б.

должи 242 – Обврски за кредити во странство: 7.625.000
побарува 103 – Девизна сметка: 7.625.000

в.

должи 103 – Девизна сметка: 7.625.000
побарува 492 – Отплата на главнина по надворешен долг: 6.875.000
побарува 427 – Други оперативни расходи: 750.000

г.

должи 492 – Отплата на главнина по надворешен долг: 6.875.000
должи 427 – Други оперативни расходи: 750.000
побарува 198 – Активни временски разграничувања: 7.625.000

122. Буџетски корисник добил каматна листа од деловна банка за месец декември 2024 година во износ од 67.000 денари. Кое од следните книжења е правилно за евидентирање на оваа обврска на крајот на 2024 година?

а.

должи 451 – Камати: 67.000
побарува 100 – Сметка: 67.000

б.

должи 198 – Активни временски разграничувања: 67.000
побарува 245 – Други краткорочни финансиски обврски: 67.000

в.

должи 451 – Камати: 67.000
побарува 245 – Други краткорочни финансиски обврски: 67.000

г.

должи 198 – Активни временски разграничувања: 67.000
побарува 100 – Сметка: 67.000

123. По враќање од службено патување во земјата, вработеното лице приложило сметки што покажуваат повисоки трошоци од исплатениот аванс. Согласно приложената документација, треба да се изврши доплата од благајната во износ од 400 денари (300 денари за ноќевање и 100 денари за превоз). Кое од следните книжења е точно за евидентирање на оваа доплата?

а.

должи 101 – Благајна: 400

побарува 420120 – Патни трошоци – ноќевање: 300

побарува 420130 – Патни трошоци – превоз: 100

б.

должи 298 – Други пасивни временски разграничувања: 400

побарува 150 – Краткорочни побарувања од вработени: 400

в.

должи 150 – Краткорочни побарувања од вработени: 400

побарува 101 – Благајна: 400

г.

должи 420120 – Патни трошоци – ноќевање: 300

должи 420130 – Патни трошоци – превоз: 100

побарува 101 – Благајна: 400

124. Буџетска институција врши пренос на ситен инвентар од залиха во употреба во вкупен износ од 10.000 денари. Кое од следново книжење е точно според прописите за буџетско сметководство?

а.

должи 423720 – Ситен инвентар, алат и други материјали за поправка: 10.000

побарува 100 – Сметка: 10.000

б.

должи 198 – Активни временски разграничувања: 10.000

побарува 360 – Ситен инвентар на залиха: 10.000

в.

должи 360 – Ситен инвентар на залиха: 10.000

побарува 901 – Останат капитал – ситен инвентар на залиха: 10.000

г.

должи 362 – Ситен инвентар во употреба: 10.000

побарува 360 – Ситен инвентар на залиха: 10.000

должи 901 – Останат капитал – ситен инвентар на залиха: 10.000

побарува 365 – Ситен инвентар – вредносно усогласување: 10.000

125. Општинска институција извршила авансна уплата од 2.400.000 денари за набавка на опрема согласно склучен договор со вкупна вредност од 12.000.000 денари. Опредметот сè уште не е испорачан, а фактура не е примена. Како соодветно ќе се евидентира оваа трансакција во сметководствените книги?

а.

должи 4832 – Купување на опрема: 2.400.000

побарува 100 – Сметка: 2.400.000

б.

должи 4832 – Купување на опрема: 12.000.000

побарува 100 – Сметка: 12.000.000

в.

должи 198 – Активни временски разграничувања: 2.400.000
побарува 100 – Сметка: 2.400.000

г.

должи 198 – Активни временски разграничувања: 2.400.000
побарува 220 – Обврски спрема добавувачи: 2.400.000

126. По изготвување на годишната пресметка, буџетски корисник утврдил вкупни расходи во износ од 3.150.000 денари, и вкупни приходи во износ од 3.820.000 денари. Врз основа на тоа, евидентиран е суфицит од 670.000 денари. Кое од следново книжење соодветно го прикажува евидентирањето на вишокот на приходи?

а.

должи 800 – Вишок на приходи (суфицит): 670.000
побарува 791 – Разлика на приходите и расходите: 670.000

б.

должи 495 – Распоред на расходите: 3.820.000
побарува 71 до 75 – Приходи: 3.820.000

в.

должи 791 – Разлика на приходите и расходите: 670.000
побарува 800 – Вишок на приходи (суфицит): 670.000

г.

должи 71 до 75 – Приходи: 3.150.000
побарува 495 – Распоред на расходите: 3.150.000

127. Министерството за спорт склучило договор за изградба на спортска сала. По приемот на првата, втората и третата (завршна) градежна ситуација, извршен е технички прием на објектот во вкупна вредност од 10.500.000 денари. Како правилно ќе се евидентира техничкиот прием и активирањето на градежниот објект?

а.

должи 030 – Материјални средства во подготовка: 10.500.000
побарува 298 – Пасивни временски разграничувања: 10.500.000

б.

должи 900 – Останат капитал: 10.500.000
побарува 020 – Градежни објекти: 10.500.000

в.

должи 020 – Градежни објекти: 10.500.000
побарува 030 – Материјални средства во подготовка: 10.500.000
побарува 298 – Други пасивни временски разграничувања: 10.500.000
должи 900 – Останат капитал: 10.500.000

г.

должи 198 – Активни временски разграничувања: 10.500.000
побарува 220 – Краткорочни обврски спрема добавувачи: 10.500.000

128. Во која од следните ситуации буџетскиот корисник може привремено да прекине со пресметка на амортизација на долгорочно средство, согласно прописите?

- а. Средството е користено помалку од 50% во последните 3 години
- б. Средството е привремено во мирување поради недостаток на кадар
- в. Средството не се користи поради штета предизвикана од поплава
- г. Средството се очекува да биде заменето со ново во следната фискална година

129. Која од следните изјави најпрецизно го одразува сметководственото третирање на амортизацијата кај буџетските корисници според применетиот сметководствен систем?

- а. Амортизацијата се евидентира како расход на сметките од класа 4 во годината кога се признава
- б. Амортизацијата ја зголемува вредноста на нематеријалното или материјалното средство
- в. Амортизацијата не се евидентира воопшто бидејќи не се признава во системот на парична основа
- г. Амортизацијата не се признава како расход, туку само влијае на намалување на државниот јавен капитал

130. Пресметката на амортизација не се применува за:

- а. градби прогласени за културно, историско или уметничко значење
- б. земјиште и шуми
- в. патишта од локална важност
- г. сè од горенаведеното

131. Набавена е и активирана компјутерска опрема со набавна вредност 480.000 денари. Согласно сметководствените правила, опремата подлежи на амортизација со годишна стапка од 20%. Како правилно треба да биде евидентирана амортизацијата за првиот месец во сметководствената евиденција?

- а.**
должи 900 – Државен јавен капитал: 8.000
побарува 029 – Акумулирана амортизација: 8.000
- б.**
должи 029 – Акумулирана амортизација: 8.000
побарува 900 – Државен јавен капитал: 8.000
- в.**
должи 900 – Државен јавен капитал: 480.000
побарува 029 – Акумулирана амортизација: 480.000
- г.**
должи 483 – Купување на опрема: 8.000
побарува 900 – Државен јавен капитал: 8.000

132. Во декември претходната фискална година е примена фактура од добавувач за набавени образовни канцелариски материјали во износ од 240.000 денари. Сега во јануари од тековната фискална година фактурата е платена од страна на буџетскиот корисник. Како правилно ќе се евидентира плаќањето на обврската во јануари тековната година?

а.

должи 660 – Стоки на залиха: 240.000

побарува 100 – Сметка: 240.000

должи 220 – Обврски спрема добавувачи во земјата: 240.000

побарува 198 – Активни временски разграничувања: 240.000

б.

должи 4236 – Образовни материјали: 240.000

побарува 100 – Сметка: 240.000

должи 220 – Обврски спрема добавувачи во земјата: 240.000

побарува 198 – Активни временски разграничувања: 240.000

в.

должи 660 – Стоки на залиха: 240.000

побарува 901 – Останат капитал: 240.000

должи 198 – Активни временски разграничувања: 240.000

побарува 220 – Обврски спрема добавувачи во земјата: 240.000

г.

должи 4236 – Образовни материјали: 240.000

побарува 220 – Обврски спрема добавувачи во земјата: 240.000

должи 198 – Активни временски разграничувања: 240.000

побарува 100 – Сметка: 240.000

133. Кое од следниве тврдења најпрецизно ја објаснува врската меѓу пописот и точноста на финансиското известување кај буџетските корисници?

а. Пописот е инструмент за предвидување на буџетските расходи и е директно поврзан со планирањето на годишниот буџет

б. Пописот претставува основа за наплата на побарувања преку вонсудска спогодба и затоа влијае врз реализацијата на приходите

в. Пописот овозможува усогласување на евидентираниите краткорочни и долгорочни средства и обврски со реалната состојба, со влијание врз билансот на состојба

г. Пописот служи за евидентирање на паричните текови и изготвување на извештајот за приливи и одливи

134. Комисијата за попис кај еден буџетски корисник констатирала дека одредени материјални средства се евидентирани во сметководствената евиденција, но истите не се наоѓаат физички во посед на институцијата, туку се кај друг субјект врз основа на привремен договор за користење. Во таа ситуација, како треба да се постапи согласно со обврските на комисијата за попис?

а. Да се предложи отпис на средствата од сметководствената евиденција бидејќи не се физички присутни

б. Да се изврши пренос на средствата во евиденцијата на субјектот кој моментално ги користи

в. Да се направи исправка само во Билансот на приходи и расходи

г. Да се утврди фактичката состојба и правната основа за користење и да се вклучат средствата во извештајот за попис со соодветно образложение

135. При годишниот попис, во едно средно училиште е утврден кусок на ситен инвентар во износ од 5.000 денари. Институцијата не може да идентификува одговорно лице, па според донесена одлука, трошокот го сноси самата институција. Кој од следните записи најсоодветно ја прикажува евиденцијата на кусокот во Дневникот?

а.

Сметка должи: 901 – Останат капитал: 5.000

Сметка побарува: 360 – Ситен инвентар на залиха: 5.000

б.

Сметка должи: 150 – Побарувања од вработени: 5.000

Сметка побарува: 725 – Други неданочни приходи: 5.000

в.

Сметка должи: 423 – Материјали и ситен инвентар: 5.000

Сметка побарува: 901 – Останат капитал: 5.000

г.

Сметка должи: 360 – Ситен инвентар на залиха: 5.000

Сметка побарува: 900 – Државен јавен капитал: 5.000

136. Која е главната предност на примената на вертикалната анализа при проценка на финансиските извештаи на буџетски корисник?

а.

Ги претставува трендовите на приходите и расходите низ повеќе буџетски години, овозможувајќи откривање на периодични слабости.

б.

Овозможува проценка на односот меѓу различни категории во рамките на еден извештај, преку претставување на секоја ставка како процент од вкупната сума, елиминирајќи ги апсолутните разлики во големина меѓу институциите.

в.

Ги споредува реалните приходи со планираните, овозможувајќи проценка на степенот на извршување на буџетот и откривање на буџетски дефицит.

г.

Пресметува индикатори на финансиска ефикасност и го утврдува соодносот меѓу јавни услуги и потрошени средства.

137. Вертикална анализа на финансиските извештаи се применува за:

а. оцена на промените во избраните сметководствени категории

б. оцена на инвестициските активности на претпријатието

в. пресметка на уделите на индивидуалните категории содржани во извештаите

г. оцена на динамиката на обврските на претпријатието

138. Кој финансиски извештај се смета за најважен за оцена на финансиската состојба на компанијата?

а. Биланс на успех

б. Извештај за паричните текови

в. Биланс на состојба

г. Извештај за нераспределена добивка

139. Што ви овозможува да анализирате хоризонталната анализа на финансиските извештаи?

- а. промени во единечен сметководствен период
- б. промени во ставката во текот на повеќе сметководствени периоди
- в. промени во севкупната финансиска успешност
- г. промени во сопственичката структура на компанијата

140. Која е основната цел на трошковното сметководство во јавниот сектор?

- а. Да ги прикаже трансферите од други нивоа на власт
- б. Да обезбеди податоци за јавна набавка
- в. Да овозможи евиденција на приходи по економска класификација
- г. Да обезбеди информации за носење рационални одлуки и контрола на трошоците

141. Која е улогата на методот на сметководството базирано на активности (ABC) во јавниот сектор?

- а. Да го следи извршувањето на капиталните инвестиции
- б. Да ја утврди точната цена на јавните услуги преку анализа на активности
- в. Да ја следи реализацијата на буџетските трансфери
- г. Да изготви биланс на состојба на крајот од годината

142. Која современа техника поврзана со управувачкото сметководство стимулира процес на споредување на трошоците, ефикасноста и резултатите од работењето на една јавна институција со други слични институции со цел подобрување на перформансите?

- а. Буџетирање според учинок
- б. Стандарден трошковен систем
- в. Бенчмаркинг
- г. Сметководството базирано на активности (ABC)

143. Кој концепт на управување со трошоци започнува од крајната продажна цена која е прифатлива за корисниците и се одзема посакуваната добивка, за да се утврди максималниот дозволен трошок за производство?

- а. Стандарден трошковен систем
- б. Целни трошоци (целна цена)
- в. Сметководство на активности
- г. Бенчмаркинг

144. Кое буџетско начело бара проектирање и извршување на буџетот на основа на реалистични макроекономски показатели и насоченост кон среднорочна и долгорочна фискална одржливост?

- а. Начело на фискална одговорност
- б. Начело на избалансиран буџет
- в. Начело на сеопфатност
- г. Начело на транспарентност

145. Кое начело ја гарантира можноста да се следи и оцени дали буџетските обврски и плаќања се вршат исклучиво за однапред утврдени намени и износи?

- а. Начело на транспарентност
- б. Начело на стабилно финансиско управување
- в. Начело на универзалност

г. Начело на специфичност

146. Која од следните буџетски класификации се користи за систематско групирање на расходите според нивната намена и цели за кои се направени, како што се образование, здравство или социјална заштита?

- а. Економска класификација
- б. Организациска класификација
- в. Функционална класификација
- г. Класификација по извори на финансирање

147. Која од следните карактеристики најточно го опишува концептот на програмска класификација во буџетирањето?

- а. Ги групира расходите според економската намена (на пример: плати, стоки и услуги, трансфери)
- б. Се користи за идентификување на буџетските корисници во хиерархиска структура
- в. Ги поврзува расходите со конкретни политики, програми, активности и проекти со јасно дефинирани цели
- г. Се користи за следење на приливите и одливите според нивниот правен извор (на пример: грантови, сопствени приходи)

148. Кое од следните тврдења НАЈТОЧНО ја опишува обврската на буџетските корисници при започнување на извршувањето на буџетот?

- а. Буџетските корисници мора да обезбедат покритие за сите пренесени обврски, дури и ако не се дел од нивниот финансиски план
- б. Буџетските корисници смеат да вршат плаќања дури и ако не се усогласени финансиските планови
- в. Плаќањето на судски обврски може да се одложи ако нема доволно планирани средства
- г. Договори за набавка на стоки и услуги се потпишуваат само по целосно реализирање на буџетските приходи

Точен одговор.

149. Кој е точниот редослед на клучните чекори во процесот на усвојување на буџетот на општината ?

- а. Советот на општината го усвојува буџетот → градоначалникот го објавува буџетот на веб-страна → се поднесува до Министерството за финансии
- б. Градоначалникот го објавува буџетот → Советот го усвојува → Министерството го контролира
- в. Градоначалникот го предлага буџетот → Владата го одобрува → Советот го објавува
- г. Градоначалникот го поднесува нацрт-буџетот → Советот на општината го усвојува → буџетот се објавува на веб-страна

150. Што од следново не е дел од задолжителната содржина на нацрт финансискиот план што го подготвуваат буџетските корисници?

- а. Податоци за реализација на одливи од претходната и тековната година, како и планирани одливи за наредните пет години
- б. Опис на буџетскиот корисник, целите, извори на финансирање и индикатори
- в. Детален извештај за извршените ревизии од Државниот завод за ревизија
- г. Родово-сензитивни показатели, доколку е изводливо

Прашања со два точни од четири понудени одговори

151. Кои се две клучни цели на сметководството во јавниот сектор?

- а) Да ги минимизира персоналните трошоци на јавната администрација
- б) Да обезбеди навремени, точни и сигурни финансиски податоци
- в) Да ги зголеми приходите од комерцијални активности на јавните претпријатија
- г) Да обезбеди основа за следење на законитост и правилност во користење на јавните средства

152. Кои две од следните тврдења се точни во врска со обработката на сметководствени информации и критериумите за евидентирање на деловен настан во јавниот сектор?

- а) За да се евидентира деловен настан, мора да постои валиден доказ за неговото случување
- б) Евидентирањето на деловните настани започнува со составување на финансиски извештаи
- в) Деловен настан може да се евидентира само ако може да биде вреднуван и ја менува тековната состојба на сметководствени категории
- г) Финансиските извештаи се составуваат пред да се обработат податоците во пробен бруто биланс

153. Кои две од следниве тврдења се точни во однос на нормалното салдо на контата?

- а) Контата за средства имаат нормално долгово салдо бидејќи зголемувањата се книжат на должи страна.
- б) Контата на обврски и капитал имаат нормално долгово салдо бидејќи задолжувањата се чести.
- в) Нормалното салдо на секое konto потекнува од страната на која се книжат намалувањата.
- г) Контата за капитал обично имаат побарувачко салдо, бидејќи зголемувањата се евидентираат на побарува страна.

154. Кои две тврдења најсоодветно го објаснуваат значењето на книгата на влезни фактури за управувањето со обврските кон добавувачите?

- а) Таа овозможува контрола врз временската рамка на доспевање на обврските по основ на примени фактури.
- б) Не содржи информации за данокот на додадена вредност, бидејќи тој се евидентира исклучиво во главната книга.
- в) Прецизното водење на оваа книга е предуслов за ефикасно управување со ликвидноста и временското планирање на плаќањата.
- г) Служи само за внатрешна административна евиденција и нема никаква релација со финансиските книги.

155. Кои две тврдења најдобро ја објаснуваат контролната и информативна улога на книгата на излезни фактури во однос на клиентите?

- а) Обезбедува податоци за секој клиент што се користат за оценка на неговата важност и удел во приходите.
- б) Содржи податоци како што се име и матичен број на клиентот, датум на фактура и вкупен износ со вклучен ДДВ.
- в) Се користи исклучиво за внатрешни ревизорски потреби и не е предмет на даночна контрола.
- г) Не е релевантна за анализа на методот на плаќање и роковите од страна на клиентите.

156. Кои две тврдења се точни во врска со основните финансиски извештаи согласно член 22 од Законот за сметководство за буџети и буџетски корисници?

- а) Билансот на состојбата прикажува слика за финансиската позиција на субјектот на определен датум.
- б) Консолидираниот биланс се состои од збир на сите поединечни биланси без дополнителна обработка.
- в) Билансот на приходите и расходите овозможува следење на финансиската резултати во даден период.
- г) Консолидираниот биланс задолжително се составува и за буџетот на Република Северна Македонија.

157. Кои две од следните карактеристики се однесуваат на завршната сметка на Буџетот на Република Македонија?

- а) Се изготвува без потреба од примена на официјални буџетски класификации.
- б) Се доставува со посебен преглед за трошењето од буџетската резерва и гаранциите за земени заеми.
- в) Вклучува само тековни приходи и не бара споредба со планираните.
- г) Обезбедува транспарентност во управувањето со фискални ризици и непредвидени ситуации преку специфични прилози.

158. Што е точно во врска со улогата и значењето на сметководствените политики при составување на финансиските извештаи (два одговори се точни)?

- а) Изборот и примената на сметководствените политики директно влијае врз претставувањето на финансиската состојба и деловниот резултат.
- б) За точноста на финансиските извештаи најмногу одговара надворешниот ревизор кој ги потпишува.
- в) Финансиските информации што произлегуваат од применетите сметководствени политики мора да бидат споредливи со претходни периоди или со други субјекти.
- г) Сметководствените политики се утврдуваат исклучиво од страна на Министерството за финансии и не се предмет на избор од страна на раководството.

159. Кои две ситуации се признаваат како расходи или влијаат врз намалување на изворите на средства според готовинската основа на сметководство?

- а) Примени се материјални средства без извршено плаќање.
 - б) Остварени се приходи од продажба на услуги наплатени во готовина.
 - в) Отуѓени се средства без надомест или е извршен отпис на побарувања.
 - г) Извршени се плаќања за набавка на опрема.
- Точни одговори:

160. Кои две од следните тврдења најдобро ја опишуваат ограниченоста на готовинската основа во јавниот сектор?

- а) Готовинската основа дозволува признавање на обврски кои настануваат во идни периоди.
- б) Финансиските извештаи не ги вклучуваат трансакциите за купени добра на кредит или безготовински плаќања.
- в) Нереализираните добивки и загуби не се прикажуваат во финансиските извештаи.
- г) Трошоците за користени услуги се признаваат во моментот на фактурирање, без разлика дали се платени.

161. Кои две од следните констатации претставуваат клучни разлики помеѓу барањата на МССЈС 17 и регулативата во Македонија за признавање и мерење на основни средства во јавниот сектор?

- а) МССЈС 17 бара вклучување на проценети трошоци за демонтажа во иницијалната цена, додека кај нас тие се признаваат како расход по нивно настанување.
- б) Според МССЈС 17, мали средства секогаш се признаваат како залихи и не се капитализираат, без разлика на нивната намена.
- в) Регуллативата во Македонија користи модел на ревалоризација со индекси, додека МССЈС бара индивидуална објективна вредност.

г) МССЈС 17 бара средствата да се мерат по нивна објективна вредност на денот на набавка, а кај нас се мерат само по набавна вредност.

162. Кои две од следниве се точни констатации за клучни разлики помеѓу барањата на МССЈС 41 и сметководствената политика во јавниот сектор во Македонија за побарувања од разменски трансакции?

- а) МССЈС 41 бара признавање на резервирање за очекувани загуби, додека јавниот сектор не проценува такви загуби.
- б) Јавниот сектор ги признава побарувањата само кога се наплатени и не ги прикажува во финансиските извештаи.
- в) Според МССЈС 41, не е дозволен поедноставен пристап за проценка на загуби во животен век на побарувањата.
- г) Јавниот сектор не применува проценка на очекувана загуба, туку ги отпишува побарувањата кога наплатата не е веројатна.

163. Кои две од следните тврдења се точни во врска со признавањето на приходите и расходите според начелото на парично искажување во буџетското сметководство?

- а) Приходите се признаваат само ако се наплатени во готовина во моментот на настанување.
- б) Расходите се признаваат врз основа на проценка за нивна настанатост, без разлика дали се платени.
- в) Расходите се признаваат во периодот во кој е извршено плаќањето.
- г) Подароци, кусоци и отпишани средства секогаш се евидентираат како редовен буџетски расход.

164. Кои две од следните тврдења се точни во врска со приходот остварен од закупнина на деловен простор во државна или општинска сопственост?

- а) За давање на недвижен имот во закуп, доволна е одлука само од закуподавачот без вклучување на други институции.
- б) Почетната месечна закупнина се утврдува како процент од проценетата вредност определена од овластен проценител.
- в) Приходот од закупнина се смета за приход на Буџетот на РСМ или на општината, зависно од сопственоста.
- г) Склучувањето или раскинувањето на договор за закуп не бара никаква согласност од Владата или правобранителството.

165. Кои два вида трансфери кон општините се дефинирани како дотации според Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа?

- а) Сопствени приходи од комунални такси и административни надоместоци
- б) Капитални дотации и дотации за делегирана надлежност
- в) Надоместоци за користење на природни ресурси и донации од странство
- г) Приходи од данок на додадена вредност и блок дотации

166. Кои две од следните карактеристики се однесуваат на наменската и капиталната дотација?

- а) Наменската дотација се користи исклучиво за проекти поврзани со образование и култура.
- б) Исплатата на капитална дотација се врши според рокови утврдени во договор меѓу министерството и општината.
- в) И кај наменските и кај капиталните дотации, исплатата може да биде запрена при утврдени неправилности.
- г) Капиталната дотација се користи за покривање на редовни плати на вработени во јавни институции.

167. Кои две од следните тврдења се точни во врска со блок дотациите?

- а) Општините самостојно ги определуваат критериумите за распределба на блок дотации.
- б) Блок дотациите се користат за надлежности во областа на образование, социјална заштита и здравство.
- в) Средствата од блок дотации се префрлаат на еднократна основа во почетокот на буџетската

година.

г) Критериумите за распределба на блок дотации се утврдуваат со уредба на Владата по методологија предложена од ресорното министерство.

168. Кои две од следните тврдења се точни во врска со надоместокот за одвоен живот за именувани лица?

- а) Се исплаќа ако растојанието меѓу местото на живеење и местото на работа е најмалку 100 километри.
- б) Надоместокот изнесува 30% од просечната месечна нето-плата во државата во последните три месеци.
- в) Може да се користи истовремено со надоместок за закупнина на стан ако лицето нема обезбеден службен стан.
- г) Се исплаќа и на лица кои живеат со своето семејство во местото на службеното распоредување.

169. Кои две тврдења се точни во врска класификацијата и признавањето на расходите за ситен инвентар според прописите за буџетско сметководство?

- а) Средствата со вредност под 300 евра се сметаат за ситен инвентар, без оглед на нивниот век на употреба.
- б) Ситниот инвентар се амортизира во период од 3 години ако се користи континуирано.
- в) Расходот за ситен инвентар се признава при плаќање, доколку постои уредна документација за набавката.
- г) Секој алат или униформа што се користи повеќе од една година се признава како капитален расход.

170. Кои две тврдења се точни во однос на буџетското и сметководственото третирање на одржувањето на средства?

- а) Секој трошок за поправка се класифицира како тековен расход, без оглед на неговото влијание врз функционалноста.
- б) Поправките кои водат до зголемување на корисниот век или капацитетот на средството се класифицираат како инвестициско одржување.
- в) Тековното одржување не создава нова вредност, туку овозможува продолжување на користењето на средството во постоечка состојба.
- г) Сите расходи за поправки се признаваат како капитални вложувања ако се направени врз недвижен имот.

171. Кои два од следните примери претставуваат расходи за тековно одржување, а не инвестициско вложување?

- а) Замена на подни плочки во административна зграда со истиот тип и квалитет поради оштетување.
- б) Инсталирање на систем за сончева енергија за заштеда на енергија и намалување на трошоци.
- в) Префарбување и одржување на фасада на училишна зграда без промена на материјали или дизајн.
- г) Изградба на дополнителен кат на постојна општинска зграда со цел проширување на капацитетот.

172. Јавната здравствена установа наплатила фактура за изнајмување на дел од својот простор на приватна ординација за месец декември во износ од 50.000 денари. Како правилно ќе се евидентира наплатата со два од следните предложени четири книжни ставови?

- а.
должи 100 – Парична сметка: 50.000
побарува 298 – Други пасивни временски разграничувања: 50.000
- б.
должи 122 – Побарувања од граѓани: 50.000
побарува 713 – Даночни приходи од имот: 50.000

в.
должи 100 – Парична сметка: 50.000
побарува 713 – Даночни приходи од имот: 50.000

г.
должи 298 – Други пасивни временски разграничувања: 50.000
побарува 122 – Побарувања од граѓани: 50.000

173. Јавна здравствена установа добила донација од странска фондација, која вклучува:

- парична донација од 500.000 денари на трансакциска сметка,
- непарична донација во форма на медицинска опрема во вредност од 700.000 денари.

Кои две од следните книжења се точни согласно правилата за евиденција на донации во јавниот сектор?

а.
должи 100 – Сметка (денарска уплата): 500.000
побарува 742 – Донации од странство: 500.000

б.
должи 001 – Опрема: 700.000
побарува 900 – Државен јавен капитал: 700.000

в.
должи 198 – Други активни временски разграничувања: 700.000
побарува 742 – Донации од странство: 700.000

г.
должи 100 – Сметка (денарска уплата): 500.000
побарува 900 – Државен јавен капитал: 500.000

174. Министерството за внатрешни работи продало печатач по набавна вредност од 240.000 денари, со амортизација од 160.000 денари и сметководствена вредност 80.000 денари. Продажната цена е 120.000 денари, која е фактурирана. Кои две книжења се точни за продажбата согласно буџетското сметководство?

а)
должи 022 – Опрема: 240.000
побарува 900 – Државен јавен капитал: 80.000
побарува 029 – Акумулирана амортизација: 160.000

б)
должи 100 – Сметка: 120.000
побарува 122 – Побарувања од купувачи: 120.000

в)
должи 122 – Побарувања од купувачи во земјата: 120.000
побарува 298 – Други пасивни временски разграничувања: 120.000

г)
должи 900 – Државен јавен капитал: 80.000
должи 029 – Акумулирана амортизација: 160.000
побарува 022 – Опрема: 240.000

175. Буџетскиот корисник добил каматна листа за месец декември 2024 во износ од 30.000 денари. Каматата е платена во јануари 2025 година. Кои две книжења од следните се спроведуваат во јануари 2025 кога е платена каматата?

а)
должи 198 – Активни временски разграничувања: 30.000
побарува 100 – Сметка: 30.000

б)
должи 451 – Каматни плаќања кон домашни кредитори: 30.000
побарува 100 – Сметка: 30.000

в)
должи 245 – Други краткорочни финансиски обврски: 30.000

побарува 198 – Активни временски разграничувања: 30.000
г)
должи 245 – Други краткорочни финансиски обврски: 30.000
побарува 451 – Каматни плаќања кон домашни кредитори: 30.000

176. Буџетскиот корисник примил краткорочен кредит од домашна деловна банка во износ од 3.200.000 денари со рок на отплата од 6 месеци и месечна камата од 48.000 денари. Кои две од следните книжења се спроведуваат при земањето на кредитот?

а)
должи 198 – Активни временски разграничувања: 3.200.000
побарува 930 – Обврски по краткорочни кредити и заеми: 3.200.000
б)
должи 100 – Сметка: 3.200.000
побарува 751 – Краткорочни позајмици во земјата: 3.200.000
в)
должи 930 – Обврски по краткорочни кредити и заеми: 3.200.000
побарува 198 – Активни временски разграничувања: 3.200.000
г)
должи 198 – Активни временски разграничувања: 48.000
побарува 451 – камати по домашен долг: 48.000

177. Институција набавила ситен инвентар во износ од 18.000 денари по фактура од добавувачот. Инвентарот е целосно примен во магацин, но плаќањето не е извршено. Кои две книжења се точни според буџетското сметководство?

а)
должи: 198 – Други активни временски разграничувања: 18.000
побарува: 220 – Обврски спрема добавувачи во земјата: 18.000
б)
должи: 360 – Ситен инвентар на залиха: 18.000
побарува: 901 – Остатен капитал – ситен инвентар на залиха: 18.000
в)
должи: 360 – Ситен инвентар на залиха: 18.000
побарува: 198 – Други активни временски разграничувања: 18.000
г)
должи: 421 – Расходи за материјали и ситен инвентар: 18.000
побарува: 220 – Обврски спрема добавувачи во земјата: 18.000

178. По изготвување на годишната пресметка, буџетски корисник утврдил вкупни расходи во износ од 2.900.000 денари, и вкупни приходи во износ од 3.540.000 денари. Врз основа на тоа, евидентиран е суфицит од 640.000 денари. Кои две книжења соодветно го прикажуваат евидентирањето на вишокот на приходи?

а)
должи: 800 – Вишок на приходи (суфицит): 640.000
побарува: 791 – Разлика на приходите и расходите: 640.000
б)
должи: 495 – Распоред на расходите: 3.540.000
побарува: 71 до 75 – Приходи: 3.540.000
в)
должи: 791 – Разлика на приходите и расходите: 640.000
побарува: 800 – Вишок на приходи (суфицит): 640.000
г)
должи: 71 до 75 – Приходи: 3.540.000
побарува: 791 Распоред на разлика на приходи и расходи 3.540.000

179. Кои две од следните книжења се правилни за евидентирање на активирање на набавена опрема и ставање во употреба во буџетски корисник во вредност од 550.000 денари?

а)

должи: 022 – Опрема: 550.000

побарува: 030 – Материјални средства во подготовка: 550.000

б)

должи: 022 – Опрема: 550.000

побарува: 198 – Други активни временски разграничувања: 550.000

в)

должи: 298 – Други пасивни временски разграничувања: 550.000

побарува: 900 – Државен – јавен капитал: 550.000

г)

должи: 030 – Материјални средства во подготовка: 550.000

побарува: 022 – Опрема: 550.000

180. Кои две од следните тврдења се точни во врска со евидентирањето и пресметката на амортизација на долгорочните средства во буџетските институции?

а) Амортизацијата започнува од денот на прием на фактурата за набавеното средство, без оглед кога е пуштено во употреба.

б) Пресметаната амортизација се евидентира како намалување на државниот јавен капитал, а не како тековен расход.

в) Средство чие времетраење на употреба е неограничено подлежи на амортизација, но со стапка 0%.

г) Амортизацијата се пресметува по праволиниска метода и се прекинува само во случаи на виша сила.

181. Кои две од следните тврдења се точни во врска со ревалоризацијата на долгорочните средства кај буџетските корисници?

а) Ревалоризацијата се врши врз основа на индексите за промет на мало што ги објавува Министерството за финансии.

б) Долгорочните средства се ревалоризираат со примена на индексот на индустриски цени, почнувајќи од месецот по нивната набавка.

в) Основата за пресметка на ревалоризацијата е набавната вредност заедно со кумулативните исправки.

г) Ревалоризацијата се врши и за средствата што се отстранети од употреба во тековната година, од моментот на отстранување до крајот на годината.

182. Во декември е добиена фактура за набавка на административни материјали во износ од 180.000 денари, која е платена во јануари наредната година. Кои две од следните книжења се спроведуваат во јануари наредната година?

а.

должи 4235 – Административни материјали: 180.000

побарува 100 – Сметка: 180.000

б.

должи 220 – Обврски спрема добавувачи: 180.000

побарува 198 – Активни временски разграничувања: 180.000

в.

должи 198 – Активни временски разграничувања: 180.000

побарува 901 – Останат капитал: 180.000

г.

должи 220 – Обврски спрема добавувачи: 180.000

побарува 4235 – Административни материјали: 180.000

183. Кои две од следниве тврдења точно го опишуваат вреднувањето и сметководственото

прикажување на залихите кај буџетските корисници?

- а. Залихите во сметководствената евиденција се прикажуваат по нивната пазарна вредност, утврдена на крајот од пресметковниот период.
- б. Методот на просечни цени е најчесто применуван и бара пресметка на нова цена по секоја нова набавка.
- в. Залихите се вреднуваат по набавна вредност, која вклучува куповна цена, ДДВ, увозни давачки и директни трошоци за набавка.
- г. При примена на FIFO методата, се користи последната набавна цена за евидентирање на следната потрошувачка на материјали.

184. Која е целта на пописот во процесот на буџетско финансиско известување (два одговори се точни)?

- а. Пописот обезбедува основа за проверка на состојбата на средствата и обврските, што директно влијае на точноста на билансот на состојба.
- б. Пописот се користи за корекција на финансискиот резултат (суфицит/дефицит) преку ревалоризација на приходите и расходите.
- в. Пописот открива евентуални кусоци, вишоци или застарени средства, со што овозможува ажурирање на книговодствената состојба.
- г. Пописот е обврска само при преминот на календарската година, без влијание на тековната состојба на основните средства.

185. При попис во јавна институција е утврден кусок на ситен инвентар во износ од 6.000 денари и на компјутер во нето-вредност од 15.000 денари (набавна вредност 25.000 денари, амортизација 10.000 денари). Вработениот задолжен со средствата е обврзан да ја надомести вкупната вредност од 21.000 денари. Кои две од следните книжења се точни?

- а. должи 360 – Ситен инвентар на залиха: 6.000
побарува 901 – Останат капитал: 6.000
- б. должи 150 – Краткорочни побарувања од вработени: 21.000
побарува 298 – Други пасивни временски разграничувања: 21.000
- в. должи 900 – Државен јавен капитал: 15.000
должи 029 – Акумулирана амортизација: 10.000
побарува 022 – Опрема: 25.000
- г. должи 298 – Други пасивни временски разграничувања: 21.000
побарува 725 – Други неданочни приходи: 21.000

186. Извршена е набавка на трговска стока (едукативни материјали) во износ од 400.000 денари, при што е примена фактура од добавувачот. Кои две од следниве книжења се точни согласно буџетското сметководство?

- а. должи 660 – Стоки на залиха: 400.000
побарува 901 – Останат капитал: 400.000
- б. должи 198 – Други активни временски разграничувања: 400.000
побарува 220 – Обврски спрема добавувачи во земјата: 400.000
- в. должи 4239 – Материјали за едукација: 400.000
побарува 298 – Други пасивни временски разграничувања: 400.000
- г. должи 298 – Други пасивни временски разграничувања: 400.000

побарува 220 – Обврски спрема добавувачи во земјата: 400.000

187. Кои две од следните тврдења точно ги разликуваат хоризонталната, вертикалната и рацио анализата?

- а. Хоризонталната анализа ги прикажува промените во финансиските ставки во однос на претходни години, откривајќи трендови.
- б. Вертикалната анализа ја прикажува секоја ставка како процент од соодветен вкупен износ, овозможувајќи споредба на структурата на расходите или приходите.
- в. Рацио анализата се користи за споредување на процентуалната застапеност на една ставка во однос на истата ставка од претходна година.
- г. Хоризонталната анализа ја покажува ефикасноста преку однос на краткорочни средства и краткорочни обврски.

188. Кои две од следниве тврдења точно ја објаснуваат рацио анализата како техника во финансиската анализа на јавниот сектор?

- а. Рацио анализата пресметува сооднос меѓу финансиски категории за проценка на ликвидност, задолженост или ефикасност.
- б. Рацио анализата ги споредува податоците за приходите и расходите во две или повеќе последователни години.
- в. Рацио анализата овозможува утврдување на капацитетот на институцијата да ги исполни краткорочните обврски преку пресметка на финансиски односи.
- г. Рацио анализата прикажува процентуална застапеност на секоја ставка во рамките на вкупните приходи или расходи.

189. Кои две од следниве современи техники се користат за подобрување на управувањето со трошоци во јавниот сектор?

- а. Управување со човечки ресурси
- б. Activity Based Costing (сметководство базирано на активности)
- в. Target Costing (целни трошоци)
- г. Моделирање на парични текови

190. Кои две од следните карактеристики се однесуваат на буџетирањето базирано на перформанси (PBB)?

- а. Поттикнува отчетност и транспарентност во користењето на јавните ресурси
- б. Се фокусира на влезните параметри и детално распределување по ставки
- в. Исклучиво се користи за капитални инвестиции
- г. Обезбедува рамка за континуирано следење и унапредување на перформансите

191. Кои две од следните тврдења најдобро ја опишуваат примената на штедливо управување (lean management) во јавниот сектор?

- а. Примената на лин пристапот овозможува рационализација на процесите и намалување на доцнењата
- б. Штедливото управување се фокусира исклучиво на зголемување на приходи преку јавни услуги
- в. Една од целите е елиминација на активности што не создаваат вредност за корисниците
- г. Лин управувањето претставува метод за ревалоризација на основни средства и капитал

192. Кои две од следните начела се суштински за буџетирањето и извршувањето на буџетот:

- а) начелото на економичност, ефикасност и ефективност
- б) начелото на функционална класификација
- в) начелото на стабилно финансиско управување
- г) начелото за спроведување

193. Кои две од следниве тврдења точно ги отсликуваат аспекти на буџетот како инструмент на јавната власт?

- а) Социјалниот аспект на буџетот е исклучен бидејќи буџетот не врши редистрибуција на националниот доход.
- б) Економскиот аспект на буџетот се однесува на политичката распределба на буџетските функции во рамки на владината коалиција.
- в) Финансискиот аспект на буџетот се однесува на тоа што буџетот претставува планирана рамка за приходи и расходи изразени во паричен облик.
- г) Правниот аспект на буџетот се огледува во тоа што тој е формален документ кој им овозможува на јавните институции легитимно да управуваат со јавните средства.

194. Буџетски класификации се (два одговори се точни):

- а) организациска класификација
- б) класификација за транспарентност
- в) ефикасна класификација
- г) економска класификација

195. Што е точно во врска со организациската и економската класификација во буџетското сметководство (два одговори се точни)?

- а) Организациската класификација ги групира буџетските корисници по економска функција на трошоците и видовите на приходи.
- б) Економската класификација ги систематизира приходите и расходите според нивната природа и економска намена.
- в) Организациската класификација воспоставува хиерархиска структура на субјектите заради подобро управување со јавните средства.
- г) Економската класификација служи единствено за изготвување на билансот на состојба на буџетските корисници.

196. Кое од следново е точно во врска со утврдувањето на стратешките приоритети и стратешкото планирање кај буџетските корисници (заокружи два точни одговори)?

- а) Владата ги утврдува стратешките приоритети исклучиво врз основа на владината програма, без да се земат предвид фискалната стратегија и економските услови.
- б) Буџетските корисници се должни да ги подготват своите стратешки планови согласно приоритетите на Владата и фискалната стратегија.
- в) Трошоците во стратешките планови на буџетските корисници не мора да бидат ограничени со фискалната стратегија.
- г) Владата може да изврши ревизија или промена на поставените приоритети во случај на значајни промени или итни ситуации.

197. Кои два од следните документи ја формираат основата за подготовка на државниот буџет?

- а) извештаи на внатрешна ревизија
- б) извештаи за фискални расходи
- в) нацрт стратешки планови и фискална стратегија
- г) максимални износи на апропријации и граници на расходи

198. Кои две од следните информации се наведени во полугодишните и годишните извештаи за извршување на буџетот?

- а) Планирани и извршени приливи и одливи изразени според буџетските класификации
- б) Прераспределби што се вршат во текот на периодот на известување
- в) Приходи од парични казни изречени за сообраќајни прекршоци

г) Прераспределби што се вршат во текот на следните три периоди на известување

199. Кои две од следниве тврдења за посебниот дел од буџетот се точни?

- а) Посебниот дел на буџетот вклучува приходи и приливи класифицирани по економска намена и извори на финансирање.
- б) Посебниот дел на буџетот ги содржи расходите и другите одливи на буџетските корисници за фискалната година.
- в) Расходите во посебниот дел се прикажуваат според организациската класификација, економската класификација и извори на финансирање.
- г) Посебниот дел од буџетот е составен од извештајот за приходи и расходи, билансот на буџетот и билансот на финансиски средства и обврски.

200. Кои две од следниве тврдења точно ја опишуваат постапката за донесување на државниот буџет?

- а) Владата го доставува нацрт буџетот до Собранието најдоцна до 15-ти октомври во тековната година.
- б) Фискалниот совет го усвојува нацрт буџетот најдоцна до 1-ви декември.
- в) Министерството за финансии е должно да го објави усвоениот државен буџет на својата веб-страница.
- г) Собранието го усвојува државниот буџет најдоцна до 5-ти јануари наредната година.